

Полтавська державна аграрна академія

Матеріали

51-ї науково-методичної конференції

викладачів і аспірантів

**«Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у
контексті сучасних трансформацій»**

26-27 лютого 2020 року

м. Полтава

УДК 378.147

М 34

Редакційна колегія:

Шульга Л. В., начальник навчального відділу, професор кафедри маркетингу,
к.е.н., доцент

Колесніченко І. А., методист II категорії навчального відділу

Ткаченко Д. Р., секретар навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Ткаченко Д. Р.**

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез***

Матеріали 51-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта: проблеми і шляхи забезпечення якості у контексті сучасних трансформацій».– Полтава: РВВ ПДАА, 2020. – 186 с.

ЗМІСТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ	8
Адаптивний потенціал селекційно-цінних зразків кабачка зарубіжної селекції Кондратенко С. І., д.с.-г.н., старший науковий співробітник; Сергієнко О. В., к.с.-г.н., старший науковий співробітник; Ланкастер Ю. М., аспірант 4-го року навчання Інституту овочівництва і баштанництва НААН.....	8
Вплив самостійної роботи на отримання наукового досвіду у ЗВО спеціальності 201 Агрономія Гангур В. В., к.с.-г.н., старший науковий співробітник; Антонєць М. О., к.псих.н., доцент; Антонєць О. А., к.с.-г.н., доцент.....	9
Значення хімічної освіти в аграрному закладі вищої освіти Крикунова В. Ю., к.х.н., доцент	11
Наукова складова в структурі професійної підготовки здобувачів вищої освіти Короткова І. В., к.х.н., доцент	13
Особливості викладання меліорації для здобувачів вищої освіти агрономічної спеціальності Біленко О. П., к.с.-г.н.; Татаренко Г. Б., асистент	15
Оцінка якості професійної освіти Ромашко Т. П., к.х.н., доцент	16
Перспективи професії агронома Баган А. В., к.с.-г.н., доцент; Барат Ю. М., к.с.-г.н., доцент	18
Тестування, як ефективний метод контролю знань здобувачів вищої освіти спеціальності «Агрономія» Маренич М. М., к.с.-г.н., доцент; Юрченко С. О., к.с.-г.н., доцент	20
Формування екологічної політики академії в ході навчально-виховного процесу підготовки екологів Писаренко П. В., д.с.-г.н., професор; Самойлік М. С., д.е.н., професор; Плаксієнко І. Л., к.х.н., доцент	23
Шляхи підвищення практичної підготовки спеціалістів агрономічної служби Опара М. М., к.с.-г.н., доцент; Міщенко О. В., к.с.-г.н., доцент	25
Якість вищої освіти в Україні: проблеми і шляхи забезпечення Бараболя О. В., к.с.-г.н., доцент; Ляшенко В. В., к.с.-г.н., доцент; Колеснікова Л. А., к.с.-г.н., доцент	27
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	29
Актуальні проблеми підготовки докторів філософії (PhD) в контексті європейського вибору України Євстаф'єва В. О., д.вет.н., професор; Мельничук В. В., к.вет.н.; Бородай Є. О., к.вет.н.....	29
Актуальність підготовки здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини за дуальною формою здобуття освіти Панасова Т. Г., к.вет.н., доцент	30
Важливість розуміння динамічності процесів при вивченні інфекційних хвороб в умовах кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки в контексті сучасних трансформацій Передера О. О., к.вет.н., доцент.....	32
Деонтологічні підходи до забезпечення якості вищої освіти у сучасних умовах Киричко О. Б., к.вет.н., доцент; Дмитренко Н. І., к.вет.н., доцент; Шерстюк Л. М., старший викладач.....	34
Основні проблеми формування світоглядних орієнтирів лікаря ветеринарної медицини у контексті розвитку професійної компетентності здобувачів вищої освіти Локес-Крупка Т. П., к.вет.н., доцент; Каришева Л. П., старший	

викладач.....	36
Перспективи розвитку вищої освіти України в сучасних умовах	
Кравченко С. О., к.вет.н., доцент; Бурда Т. Л., завідувач навчально-наукової лабораторії терапії	38
Самовдосконалення як мотивація майбутніх лікарів ветеринарної медицини до їх розвитку та становлення фахівцями	
Канівець Н. С., к.вет.н., доцент; Шатохін П. П., к.вет.н., доцент; Каришева Л. П., старший викладач.....	39
Стан та можливості підготовки якісних фахівців ветеринарної медицини	
Бердник В. П., д.вет.н., професор; Бердник І. Ю., к.б.н., доцент; Коломак І. О., асистент	41
Створення якісної університетської освіти за умов соціальних трансформацій в Україні	
Звенігородська Т. В., к.вет.н.....	45
Шляхи забезпечення якості дисципліни «Екологічна паразитологія»	
Кручиненко О. В., к.вет.н., доцент	47
Шляхи забезпечення якості освіти на кафедрі хірургії та акушерства Полтавської державної аграрної академії	
Передера Р. В., к.вет.н., доцент	49
Шляхи забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Щербакова Н. С., к.вет.н., доцент; Передера С. Б., к.вет.н., доцент; Передера Ж. О., к.вет.н., доцент	51
Шляхи підвищення якості освіти	
Авраменко Н. О., к.вет.н., доцент; Омельченко Г. О., к.вет.н., доцент	54
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	57
Використання інтерактивних методів навчання у процесі практичної підготовки майбутніх економістів	
Волкова Н. В., к.е.н.; Миколенко І. Г., к.е.н., доцент	57
Вимоги до якості освіти в сучасних реаліях ринку праці	
Махмудов Х. З., д.е.н., професор; Михайлова О. С., к.е.н., доцент; Писаренко С. В., к.с.-г.н., доцент	59
Дуальна освіта в Україні та світі	
Федірець О. В., к.е.н., доцент	61
Концептуальні засади інноваційного розвитку вищої освіти	
Олійник А. С., к.е.н.; Олійник Є. О., к.е.н.....	63
Місце інноваційного навчання у критеріальному комплексі якості освітнього процесу	
Щетініна Т. О., к.і.н., доцент	65
Окремі соціальні та політичні питання сучасного розуміння сутності традиційної вищої освіти	
Кальян О. С., к.ю.н., доцент; Осташова В. О., к.ю.н., доцент; Козаченко Ю. А., к.ю.н.....	67
Особливості формування професійної компетентності у майбутніх економістів	
Загребельна І. Л., к.е.н.; Могилат М. Г., к.е.н.....	69
Оцінювання якості вищої освіти та етапи її трансформації в Україні	
Бурлака О. П., методист навчального відділу; Кальна О. В., методист навчального відділу	70
Про досвід роботи із здобувачами наукового ступеня доктора філософії	
Пантелеймоненко А. О., д.е.н., професор	72
Проблеми якісної підготовки майбутніх менеджерів та шляхи їх вирішення	
Сазонова Т. О., к.е.н., доцент; Шульженко І. В., к.е.н., доцент; Вараксіна О. В., к.е.н., доцент	74

Силабус як засіб комунікації між викладачем та студентом	
Вакуленко Ю. В., к.с.-г.н., доцент; Петренко М. О., к.с.-г.н.; Бондаренко М. О., методист II категорії директорату навчально-наукового інституту економіки, управління права та інформаційних технологій.....	76
Співпраця зі стейкхолдерами в контексті підвищення якості підготовки фахівців за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування	
Лозинська Т. М., д.н.держ.упр., професор; Сердюк О. І., к.е.н., доцент.....	79
Студентоцентризований підхід в освітньому процесі	
Браславець Т. М., керівник виробничої практики; Колесніченко І. А., методист II категорії навчального відділу.....	81
Сучасні аспекти реагування викладачів на перенесення дедлайнів здобувачами вищої освіти	
Зось-Кіор М. В., д.е.н., доцент; Дячков Д. В., к.е.н., доцент; Потапюк І. П., к.е.н., доцент	84
Сучасні тенденції інноваційних процесів у вищій освіті	
Таран-Лала О. М., д.е.н., доцент; Вороніна В. Л., к.е.н., доцент; Ішейкін Т. Є., к.е.н.; Лопушинська О. В., аспірант	85
Форми і методи професійно-орієнтованого навчання при впровадженні інформаційних систем на основі співпраці університетів та ІТ-компаній	
Копішинська О. П., к.ф.-м.н., доцент; Уткін Ю. В., к.т.н., доцент.....	87
Формування правосвідомості майбутніх підприємців у проектній діяльності	
Шведенко П. Ю., к.ю.н.; Мороз С. Е., к.пед.н.; Калашник О. В. к.т.н., доцент.....	92
Sectoral higher education as a key element of regional development	
Antonina Kalinichenko, professor of the Department of Information System and Technology, doctor of agricultural science, professor; Olha Minkova, associate professor of the Department of Information System and Technology, PhD; Victor Sakalo, associate professor of the Department of Technology and Equipment for Processing and Food Production, PhD, associate professor.....	94
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	97
Особливості захисту прав інтелектуальної власності в Україні	
Прасолов Є. Я., к.т.н., доцент	97
Роль, зміст і завдання фізико-математичних дисциплін в процесі підготовки майбутніх агроінженерів	
Антонець А. В., к.пед.н., доцент; Флегантов Л. О., к.ф.-м.н., доцент; Овсієнко Ю. І., к.пед.н., доцент; Рижкова Т. Ю., старший викладач.....	100
Силабус: виклик як можливість	
Костенко О. М., д.т.н., професор	102
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ.....	105
Академічна доброчесність як складова забезпечення якості освіти	
Дорошенко А. П., к.е.н., доцент; Єгорова О. В., к.е.н., доцент; Кончаковський Є. О., к.е.н., доцент	105
Використання прикладних методів дослідження при вивченні політологічних дисциплін	
Приходько С. М., к.політ.н., доцент	106
Вплив філософсько-релігійних ідей на формування особистості фахівців	
Дорогань-Писаренко Л. О., к.е.н., доцент; Литвин О. Ю., к.е.н., доцент; Чіп Л. О., к.е.н., доцент	108
Діджиталізація в популяризації обліково-аналітичної інформації	
Єрмолаєва М. В., к.е.н., доцент; Левченко З. М., к.е.н., доцент	110
Забезпечення якості вищої освіти як основна стратегія підготовки кадрів для розвитку АПВ	
Томілін О. О., д.е.н., доцент; Радочіна Ю. І., старший викладач	112

Забезпечення якості вищої освіти в інформаційну епоху	
Помаз Ю. В., к.і.н., доцент; Помаз О. М., к.е.н., доцент	114
Інтерактивні методи навчання як чинник підвищення якості освітніх послуг	
Тютюнник Ю. М., к.е.н., доцент; Рудич А. І., к.е.н., доцент; Песцова-Світалка О. С., к.е.н., доцент	116
Методичні прийоми викладання англійської мови	
Красота О. Г., к.е.н., доцент	118
Методологічні основи забезпечення якості викладання філософських дисциплін в умовах сучасних інформаційних технологій	
Шейко С. В., к.філ.н., доцент; Колодій О. С., к.пед.н.....	120
Мотивація до навчання як основний чинник підвищення якості вищої освіти	
Ільченко А. М., к.пед.н., доцент	122
Напрями розвитку державної кадрової політики в галузі освіти	
Глушенко Ю. А., к.е.н., доцент	124
Окремі проблеми забезпечення якості вищої освіти	
Тютюнник С. В., к.е.н., доцент; Романченко Ю. О., к.е.н., доцент; Красота О. Г., к.е.н., доцент.....	126
Організаційні та методичні заходи підвищення якості курсових робіт	
Пономаренко О. Г., к.е.н., доцент	128
Організація безперервного підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти	
Нездойминога О. Є., к.е.н.; Красота О. Г., к.е.н., доцент	130
Особливості використання сучасних систем автоматизації бізнесу при підготовці фахівців з обліку і оподаткування	
Черненко К. В., к.е.н.; Романченко Ю. О., к.е.н., доцент	132
Особливості мотивації здобувачів вищої освіти покоління Z	
Лихопій В. І., завідувач аспірантури і докторантури	134
Особливості формування переліку та змісту вибіркових дисциплін з метою підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти	
Гринь В.І., методист II категорії навчального відділу; Москаленко Л.В., методист навчального відділу; Пастрома Л.І., завідувач навчально-консультаційного центру (пункту).....	136
Проблеми забезпечення якості викладання іноземної мови у ЗВО в контексті сучасних трансформацій	
Сахарова Л. М., старший викладач	138
Проблеми забезпечення якості вищої освіти та професійної мобільності випускників спеціальності облік і оподаткування	
Мац Т. П., к.е.н., доцент; Дугар Т. Є., к.е.н., доцент; Ходаківська Л. О., к.е.н., доцент.....	140
Проблеми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти	
Мокієнко Т. В., к.е.н., доцент; Прийдак Т. Б., к.е.н.....	142
Самостійна робота здобувачів вищої освіти як спосіб адаптації до професійної діяльності	
Лега О. В., к.е.н., доцент; Яловега Л. В., к.е.н.....	144
Складові забезпечення якості освіти в реаліях сучасності	
Дроботя Я. А., к.е.н., доцент; Собчишин В. М., к.е.н.....	146
Сучасна вища освіта: проблеми та перспективи	
Грибовська Ю. М., к.е.н., доцент; Кононенко Ж. А., к.е.н., доцент	148
Сучасні аспекти забезпечення якості вищої освіти: ключові фактори та міжнародний досвід	
Ліпський Р. В., к.е.н.....	150
Сучасні тенденції якості освіти вищої школи	
Пилипенко К. А., д.е.н., доцент; Карпенко Н. Г., к.е.н., доцент	152

Сучасні технології навчання іноземних мов	
Воловик Л. Б., к.філол.н., доцент	155
Тестування якісних ознак доповіді магістра при підготовці до захисту кваліфікаційної роботи	
Плаксієнко В. Я., д.е.н., професор; Канцедал Н. А., к.е.н., доцент	156
Формування життєвих компетентностей здобувачів вищої освіти як аспекту забезпечення якості освіти	
Подлєсна Г. В., к.псих.н., доцент	159
Формування стилістичної компетентності філологів-перекладачів	
Сизоненко Н. М., к.філол.н., доцент	163
Формування фахових цінностей у здобувачів вищої освіти у процесі навчання іноземної мови за професійним спрямуванням	
Сільчук О. В., к.пед.н.; Воскобойник В. І., к.філол.н., доцент	165
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА.....	168
Біоетика в наукових контекстах сучасності	
Чижанська Н. В., к.біол.н., доцент	168
Вирішення назріваючих проблем по забезпеченню тварин кормовими засобами при вивченні дисципліни заготівля та контроль якості кормів	
Рак Т. М., к.с.-г.н.; Ульянов С. О., к.с.-г.н., доцент	169
Дуальна освіта як нова форма надання освітніх послуг	
Будник Н. В., к.т.н., доцент; Кайнаш А. П., к.т.н., доцент	171
Збалансування викликів та можливостей модернізації навчання за спеціальностями аграрного напрямку	
Усачова В. Є. к.с.-г.н.; Березницький В. І., старший викладач; Чухліб Є. В., к.с.-г.н.....	174
Організація інтерактивних методів навчання під час викладання дисципліни «Моделювання селекційних і технологічних процесів у тваринництві»	
Желізняк І. М., старший викладач; Карунна Т. І., к.с.-г.н.; Шаферівський Б. С., к.с.-г.н.....	176
Освіта в умовах цифрової трансформації	
Усенко С. О., к.біол.н., старший науковий співробітник; Шостя А. М., д.с.-г.н., старший науковий співробітник	178
Проблеми і шляхи забезпечення якості викладання дисципліни «Технологія виробництва молока і яловичини» у контексті сучасних трансформацій	
Мороз О. Г., к.с.-г.н., доцент; Чухліб Є. В., к.с.-г.н.; Березницький В. І., старший викладач.....	180
Робочий зошит здобувача вищої освіти як мотивуючий компонент навчально-методичного процесу вивчення дисципліни	
Васильєва О. О., к.с.-г.н., доцент	182
Сучасні вимоги до випускників освітньо-професійної програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Кузьменко Л. М., к.с.-г.н.....	184

інноваційне середовище. Джерелом інновації є цілеспрямований пошук ідеї з метою розв'язання суперечностей, її освоєння відбувається шляхом апробації в формі викладацького експерименту або пілотного впровадження. Розвиток інновації залежить від того, наскільки соціально-психологічне середовище потребує нової ідеї. Подальше існування інновації пов'язане з переходом у стадію стабільною функціонування.

Таким чином, інновації у вищій освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів вищої освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану.

Отже, слід відзначити, що найважливішою умовою якісної реалізації освітнього процесу виступає впровадження в навчальний процес інноваційних технологій, головною метою впровадження яких є підготовка фахівців нової формації, адаптованих до життя в постійно мінливому світі та створення для них умов самостійного пошуку і придбання нових професійних знань. Представлене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми застосування інноваційних освітніх технологій в умовах функціонування вищої школи та передбачає подальшу розробку технології моніторингу розвитку творчих здібностей учасників освітнього процесу в умовах кредитно-трансферної накопичувальної системи навчання, впровадження інформаційних технологій тощо.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua> (дата звернення: 21.01.2020).
2. Підласий А.І. Педагогічні інновації. Рідна школа. 1998. № 12. С. 3.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://osvita.ua> (дата звернення: 20.01.2020).
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: Монографія / за ред. П.Ю. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
5. Біла книга національної освіти України / за заг. ред. В.Г. Кременя. НАПН України. Київ: Інформаційні системи, 2010. 342 с.
6. Кремень В.Г. Філософсько-освітня діяльність: інноваційні аспекти. Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи: збірник наукових праць. Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С.10–26.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА ОСНОВІ СПІВПРАЦІ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА ІТ-КОМПАНІЙ

Копішинська О. П., к.ф.-м.н., доцент;
Уткін Ю. В., к.т.н., доцент

Одним із головних напрямків модернізації сучасної вищої освіти в Україні, як і у всьому світі, є впровадження в освітню парадигму

компетентнісного підходу, націленого на те, щоб забезпечити здобувача вищої освіти не тільки теоретичними знаннями, а й надати йому первинний досвід вирішення реальних практичних завдань. Нові державні стандарти вищої професійної освіти спрямовані на формування і розвиток професійних і загальнокультурних компетенцій, що дозволяють майбутньому фахівцю бути не тільки кваліфікованим виконавцем професійних функцій, але й ефективно діяти в різних життєвих ситуаціях.

Поняття «компетентність» спеціалістів, студентів було введено експертами Міжнародної організації праці наприкінці 80-х років минулого століття згідно з вимогами ринку праці [1]. Відмінними характеристиками компетентнісного підходу є:

- орієнтація на формування особистості фахівця, професіонала;
- міждисциплінарна модель навчання;
- професійно-орієнтована спрямованість;
- опис результату навчання компетенціями.

Згідно переліку загальних та професійних компетентностей для більшості спеціальностей у сучасних освітніх стандартах присутні так звані інформаційно-комунікаційні компетентності, що є відображенням тенденцій розвитку інформаційного суспільства та інформаційних технологій. Інформаційно-комунікаційна компетентність передбачає здатність людини орієнтуватися в інформаційному просторі, оперувати даними на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) відповідно до потреб ринку праці і для ефективного виконання професійних обов'язків.

Чимало публікацій присвячені вивченню шляхів досягнення більшої збалансованості освіти та потреб на ринку праці, в яких управління знаннями визначається як один із успішних факторів розвитку проектно-орієнтованих компаній, а також перешкоди, які впливають на їх успіх [2-3]. Серед методів професійно-орієнтованих технологій автори виділяють проблемне, рефлексивне, рейтингове, ситуаційне навчання (кейс-методи), інформаційно-комунікаційні технології та інші. Однак висвітлення проблем поєднання професійно-орієнтованого навчання для фахівців аграрних галузей із урахуванням потреб володіння інформаційними технологіями, що застосовуються при переведенні господарств на точне землеробство, або цифрове землеробство, є недостатніми. Це є однією з причин відставання України від європейських країн при плануванні та впровадженні широкого спектру технологій, пов'язаних із застосуванням систем GPS-моніторингу, систем хмарних обчислень, електронного документообігу та інших.

Такі трансформації в аграрному виробництві та бізнесі, певна річ, зумовлюють необхідність пошуку ефективних форм, методів навчання та широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній процес і як предмету вивчення, і як засобів та методів навчання.

Метою даної роботи є представлення оригінальних професійно-орієнтованих підходів, сформованих у Полтавській державній аграрній академії, щодо підготовки спеціалістів з агрономії, аграрного менеджменту та

маркетингу завдяки впровадженню інформаційних систем, призначених для автоматизації обліку виробничих, управлінських процесів та комерційної діяльності в аграрних підприємствах. Програми навчальних дисциплін для відповідних спеціальностей створено викладачами кафедри інформаційних систем та технологій у співпраці з бізнес-компаніями, що є розробниками вітчизняних інформаційних систем, а також апробовані окремі тренінгові курси для навчання інформаційним технологіям практикуючих фахівців аграрної сфери у контексті навчання дорослих.

При впровадженні в освітній процес будь-якої інформаційної системи необхідно забезпечити широкий і вільний доступ до ліцензованого професійного програмного забезпечення для студентів під час процесу навчання. Тому з 2013 року було розпочато поступовий перехід до використання у навчальному процесі найсучасніших CRM, ERP систем, заснованих на хмарних та Веб-технологіях.

Цей тренд, у першу чергу, викликаний тим, що при переході в «хмарну» інфраструктуру відпадає необхідність у великих фінансових витратах на підтримку і розвиток власної IT-інфраструктури компанії з додатковим збільшенням спеціального штату фахівців з обслуговування. Вже сьогодні на використання ІС на платформах, що надають послуги «хмарних технологій» працюють мільйони компаній, у т.ч. й в Україні: представники малого та середнього бізнесу, підприємства, фінансові установи [4].

Оскільки заклади вищої освіти не так швидко оновлюють матеріально-технічну базу, то доступ до окремих модулів інформаційних систем різного призначення через мережу Інтернет та можливість створювати віртуальні компанії в «хмарі» і розв'язувати при цьому реальні ситуаційні задачі, стало в академії справжньою новацією. Першою ІС, що була використана в навчальному процесі, стала сучасна CRM система управління персоналом та відносинами з клієнтами Vitrix24, яка заснована на хмарних технологіях і з'явилась на ринку України у жовтні 2013 року [13]. Оригінальність проекту базується на поєднанні технологій «хмарових обчислень» та інтерфейсу соціального Intranet і забезпечує колективну роботу в компанії з високою ефективністю різного виду комунікацій. Під час проведення моніторингу ринку ІС даний проект привернув увагу не лише комплексним набором інструментальних засобів, але й можливістю розпочати роботу безкоштовно для компанії з чисельністю бізнес-користувачів до 12 осіб (пакет «Free») без обмеження терміну його використання, із займаним простором у «хмарі» до 5 Гбайт. Дані умови є достатніми для організації ефективного управління персоналом та електронним документообігом невеликої компанії, так само як і доступним інструментом навчання майбутніх фахівців із менеджменту та маркетингу на прикладі реальної інформаційної системи.

Підходи професійно-орієнтованого навчання та технологія налагодження вдалої співпраці між розробниками вітчизняного програмного забезпечення і університетами проявила більше позитивних сторін при впровадженні в навчальний процес для підготовки майбутніх агрономів інформаційної системи Soft.Farm [14]. Дана система є однією з найкращих для демонстрації перспектив

упровадження на реальних підприємствах та можливостей ведення обліку всіх видів робіт як у рослинництві, так і в тваринництві. Новому користувачеві достатньо зареєструватися в ролі керівника, зареєструвати співробітників компанії та розпочати роботу із уведення реальних даних про власне підприємство (для студентів – модель віртуального підприємства) з метою подальшого використання і автоматичної обробки результатів, прийняття рішень.

Перший курс із впровадження інформаційної системи в агрономії, навчальні завдання для якого розроблено у тісній співпраці з представниками компанії-розробника, виявив велику цікавість з боку студентів практично-орієнтованим навчанням, а також перспективи багатосторонньої тривалої взаємодії університетів із представниками аграрних підприємств. З одного боку вони чекають на сучасного молодого спеціаліста, обізнаного на сучасних методах ведення господарства, а з іншого боку потребують впровадження сучасних інформаційних систем управління і обліку виробничих процесів. При цьому серед працівників старшого покоління агропідприємств є недостатнім усвідомлення необхідності та невідворотності змін, що викликає потребу в спеціальних тренінгах і перепідготовці для початку роботи з інформаційними системами. Місцем такої перепідготовки найімовірніше може стати заклад вищої освіти. Таку багатосторонню модель взаємодії було реалізовано в Полтавській державній аграрній академії після підписання договору про співпрацю із компанією ТОВ «Кварт-Софт» у квітні 2016 року.

З метою закріплення основних засад та напрямків спільної діяльності університету та ТОВ «Кварт-Софт» було створено «Центр підготовки користувачів IS Soft.Farm» на громадських засадах. За згодою партнерів для студентів, що пройшли успішно курс навчання по роботі з IS Soft.Farm у рамках вивчення дисципліни, а також для слухачів спеціальних науково-практичних семінарів, які проводяться в «Центрі», було запроваджено систему сертифікації після успішного складання тестів, а список всіх сертифікованих користувачів знаходиться на спеціальному розділі офіційного сайту www.soft.farm. Надання таких сертифікатів є атрибутом визнання професійних здібностей фахівця з агрономії в області інформаційних технологій та, одночасно, елементом маркетингу системи для компанії-розробника. При цьому готовність молодих спеціалістів впроваджувати дану систему зростає багатократно.

Про стійкість такої системи співпраці, яка детально описана в роботі [5], свідчить той факт, що до неї почали приєднуватись не тільки нові навчальні заклади, але й кількість зацікавлених підприємств також збільшується. Так у грудні 2017 року до співпраці з ПДАА долучилась компанія Agroху Ukraine, яка є розробником системи електронних торгів агропродукцією від перевірених виробників і працює на абсолютно новій платформі. Проект AGROXY має низку переваг у порівнянні з іншими чисельними торгівельними майданчиками, які призначені для підтримки виробників та покупців на шляху реалізації/купівлі агропродукції. Основними нововведеннями системи електронних торгів є використання методу редукціону й технологій blockchain

(розподілених баз даних) для забезпечення достовірності й надійності інформації, що зберігається, та швидкості укладених угод. Система AGROXY спрямована на оптимізацію процесів управління ланцюгами постачання й обробки документів, заощадження часу і зниження ризиків для учасників торгівлі, щоб збільшити їх прибуток, знизити витрати і розширити географію попиту і пропозиції. Такі характеристики стали вирішальними при впровадженні в процес професійного навчання майбутніх сучасних маркетологів та економістів для агропромислового комплексу. Компанія ТОВ «АГРОКСІ УКРАЇНА» надала окремі промокоди та інструкції щодо використання комерційної інформаційної системи AGROXY в навчальному процесі на факультеті економіки та менеджменту ПДАА і забезпечила таким чином популяризацію проекту серед молодих фахівців, що складають майбутній фонд працівників сфери сільського господарства та бізнесу. Завершенням річної співпраці компанії ТОВ «АГРОКСІ УКРАЇНА» і ПДАА стала спільна перемога у Всеукраїнському конкурсі в номінації «Бізнес, що розвиває університети», який проводив Центр «Розвиток Корпоративної Соціальної Відповідальності» та Career Hub у рамках VI форуму «Бізнес і університети: підприємництво майбутнього». Було представлено кейс про співпрацю [18] та отримано диплом першого ступеню.

Результати, що представлені авторами даної роботи, є актуальними в розрізі розвитку професійно-орієнтованих підходів при організації навчального процесу підготовки фахівців різних спеціальностей, у тому числі й аграрної галузі.

Результати апробації модулів названих ІС у навчальному процесі при підготовці фахівців з агрономії, маркетингу, економіки було описано шляхом видання навчальних посібників, виданих у співавторстві провідних викладачів ПДАА і ментора проекту від компаній ТОВ «Кварт-Софт», директора ТОВ «АГРОКСІ УКРАЇНА» та презентованих на декількох Всеукраїнських і регіональних аграрних виставках протягом 2017-2019 років.

Досвід упровадження інформаційних систем і технологій у навчальний процес має потужний потенціал як для розвитку професійних компетентностей майбутніх спеціалістів у різних галузях економіки, так і сприяє утворенню довготривалих взаємовигідних в'язків між університетами, бізнес-компаніями, розробниками програмного забезпечення та, безумовно, аграрними підприємствами.

Перспективним напрямком автори вважають не лише залучення до співпраці нових компаній, але й створення сучасної цифрової платформи у вигляді порталу (цифрового хабу) бізнес-освіти, де б могли мати обмін послугами набагато більше учасників з кожної сторони: університетів і коледжів, ІТ-компаній, комерційних та виробничих підприємств. Все це підніме рівень освіти та мотивацію до її отримання серед студентської молоді та рейтинг дипломів українських закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Skills, knowledge and employability. URL: <https://www.ilo.org/global/topic/s/skills-knowledge-and-employability/lang--en/index.htm>.

2. Ajmal, M., Helo, P., Kekale, T.: Critical factors for knowledge management in project business. *Journal of Knowledge Management*, 14(1), pp. 156-168., (2014)

3. Heisig, P., Dayan, R.: Knowledge management as a factor for the formulation and implementation of organization strategy. *Journal of Knowledge Management*, 21(2), pp. 308-329, (2017)

4. Kopishynska, O., Utkin, Y., Kalinichenko, A., a Jelonek, D.: Efficacy Of The Cloud Computing Technology In The Management Of Communication And Business Processes Of The Companies, *Polish Journal of Management Studies*, 14(2), pp. 104-114, (2016); DOI: 10.17512/pjms.2016.14.2.10

5. Kopishynska, O., Utkin, Y., Voloshko, S., Sliusar, I. and Kartashova, O., Algorithm of Creating of an Efficient Cooperation Between Universities, Business Companies and Agriculture Enterprises During Studying and Implementation of Information Systems// *Conference Proceedings of 2018 IEEE 9th International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT'2018, Ukraine, Kyiv, May 24-27.– P. 733-737, (2018), DOI: 10.1109/DESSERT.2018.8409219.*

ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПІДПРИЄМЦІВ У ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Шведенко П. Ю., к.ю.н.;

Мороз С. Е., к.пед.н.;

Калашник О. В. к.т.н., доцент

В умовах розбудови незалежної правової держави, активізації торговельної співпраці України з країнами Європейського союзу, розвитку ринкових відносин проблема формування правосвідомості у майбутніх фахівців сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності набуває особливої актуальності. Саме ця цільова група потенційно більшою мірою, ніж інші, покликана після закінчення навчання реалізовувати потужний ресурсний потенціал країни, забезпечуючи її поступальне економічне зростання.

Майбутні підприємці, які забезпечуватимуть економічний розвиток країни, безумовно, повинні володіти високим рівнем правової свідомості. Погоджуємося з думкою науковців, що створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого і середнього підприємництва, залучення інвестицій, спрощення міжнародної торгівлі та підвищення ефективності ринку праці безпосередньо залежить від засвоєння здобувачами вищої освіти правових основ ведення підприємницької діяльності [1], відповідальності особистості [2], її правової ідентичності та свідомості [3].

Незважаючи на очевидну соціальну потребу у цільовому формуванні правової свідомості майбутніх підприємців, дана проблематика не знайшла належного висвітлення у науковій літературі. Найбільш оптимальним шляхом розв'язання проблеми ми вважаємо створення педагогічних умов, які дозволять студентам відтворювати набутий особистий досвід під час вирішення прикладних завдань в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності. Розвідки науковців [1-3] доводять, що досягти високих